

_____ :שאי

_____ :שאי הכיתה

לומדים מן האטלס - פינלנד

בצעו את המשימה הזו בעזרת אטלס.

קיבלתם כרטיס טיסה לפינלנד. אינכם מכירים את פינלנד ואתם רוצים לדעת עליה עובדות רבות ככל האפשר כדי להתכונן לטיול. לרשותכם עומד האטלס בלבד.

1. עבדו בקבוצה. דפדפו באטלס, ורשמו באילו מפות תשתמשו. (היעזרו בתוכן ובמפתח השמות שבסוף האטלס.)
נשתמש במפות האלה:

01_____

ב. כל חבר בקבוצה יבחר מפה או שתיים, ירשום את המפות שבחר וכן את כל העובדות שלמד מהן על פינלנד. כל תלמיד ירשום לפחות 6 עובדות בתחומים שונים.

(מפות מומלצות: מפה מדינית של אירופה, מפה פיזית של אירופה, מפת אקלים של אירופה ומפות כלכלה של אירופה.)
לדוגמה: בחרתי מפה מדינית של אירופה.
למדתי ממנה שפינלנד שוכנת

בין קווי האורך _____

ובין קווי הרוחב _____

פינלנד גובלת ממזרח

בארצות _____

ובימים _____

בחרתי במפות _____

למדתי את העובדות הבאות: _____

3. אָרגנו יחד את כל העובדות שחברי הקבוצה העלו מתוך המפות השונות.

מיינו אותן על פי נושאים או בכל דרך אחרת שתבחרו.

לדוגמה: עובדות הקשורות לפני השטח

עובדות הקשורות לאקלים

עובדות הקשורות לכלכלה וכדומה.

רשמו את המיון שלכם בעמוד הבא.

גאוגרפיה

01/02

4. חפשו קשרים בין העובדות שרשמתם.

04

לדוגמה: קשר בין מקום גאוגרפי לבין אקלים. מזג האויר בפינלנד בחורף קר מאוד, הטמפרטורות נמוכות ויורד שלג מפני שפינלנד נמצאת בקווי רחב צפוני 60° - 70° וקרובה לאזור הקוטב.
כתבו את הקשרים שגיליתם.

5. כתבו על פינלנד 3-4 שאלות שאי-אפשר למצוא להן תשובה באטלס.

05

היכן תחפשו תשובות לשאלות אלו?

01/02

לומדים מן האטלס – פינלנד

תוכן המשימה

המשימה עוסקת בהפקת מידע מן האטלס על אזור בלתי ידוע לתלמידים, תוך שימוש באטלס כמקור ידע חשוב ללימודי גאוגרפיה. התלמידים מתבקשים ללמוד מן האטלס על פינלנד ולארגן את המידע בגישה הרגיונלית המגדירה אזור בהתאם לקשרי הגומלין בין גורמים גאוגרפיים מתחומים שונים.

מס' השאלה דרישה קוגניטיבית

1. זיהוי המפות המתאימות באטלס ללמידה על פינלנד. שימוש במפתח ובתוכן העניינים שבאטלס.
2. הפקת מידע על פינלנד מתוך מפות באטלס.
3. ארגון העובדות שנלמדו במשימה הקודמת ומיון על פי תחומים.
4. זיהוי קשרים וקשרי גומלין בין גורמים גאוגרפיים בפינלנד.
5. הבחנה בין שאלות שיש עליהן תשובה באטלס לבין שאלות שיש לחפש להן תשובה במקורות ידע אחרים.

תיאור הפעילות

בשלב ראשון התלמידים מתבקשים למצא באטלס מפות שמהן יפיקו מידע על פינלנד. במפות אלו התלמידים מתבקשים לגלות את מרב העובדות על פינלנד. בשלב שני התלמידים מתבקשים למיין את העובדות לתחומים גאוגרפיים ולזהות קשרים וקשרי גומלין ביניהם. השאלה האחרונה מבחינה בין שאלות שיש עליהן תשובה באטלס לבין שאלות המצריכות למידה ממקורות ידע נוספים.

ממצאים וקשיים

מקצת התלמידים התקשו בזיהוי קשרים בין גורמים גאוגרפיים מתחומים שונים.

טווח זמן והכנה

המשימה מתאימה לשיעור ומצריכה אטלס. התלמידים מוזמנים לעבוד בזוגות או בשלשות.

01/02

מפתח תשובות

מספר פריט: 01

מספר שאלה: 1

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- מפות אירופה - פיזית, מדינית, כלכלית, אקלים וכדומה.
- או - מפות סקנדינביה - כנ"ל.
- או - מפות העולם - כנ"ל.

מפתח ציונים:

רשם 3-2 מפות רלבנטיות - 2

רשם מפה אחת רלבנטית - 1

אחר, לא ענה - 0

מספר פריט: 02

מספר שאלה: 2

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- בחירת מפה ורישום של לפחות 6 עובדות נכונות.

מפתח ציונים:

רשם לפחות 6 עובדות נכונות - 2

רשם לפחות 3-5 עובדות נכונות - 1

אחר, לא ענה - 0

01/02

מספר פריט: 03

מספר שאלה: 3

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

פני השטח:

- בדרום - מישורים נמוכים
- במרכז - רמה
- בצפון - אזור הררי
- בדרום ובמרכז - שפע אגמים
- החופים - בדרום ובמערב - מפורצים מאוד.

אקלים:

- אקלים קר ולח.
- חורף ארוך ומושלג.
- טמפ' בדרום - 5° - 10°
- בצפון - 10° - 15°
- קיץ קצר וגשום
- טמפ' בדרום - 15° - 20°
- בצפון - 10° - 15°
- מי הים במפרצים - קפואים בחודשי החורף.

צמחייה:

- רוב השטח מכוסה יערות מחט ויערות מעורבים.

אוכלוסייה:

- צפיפות האוכלוסייה:
- בדרום - 10-50 איש לקמ"ר.
- בצפון - פחות מאיש לקמ"ר.
- במרכז - 1-10 אנשים לקמ"ר.
- התושבים - פינים, ורוכס נוצרים פרוטסטנטים.

יישובים:

- מרבית היישובים ורוב הערים מרוכזים באזור הדרומי, בעיקר לאורך החופים ובמישורים.
- בצפון - ריכוז יישובים לאורך הנהרות ולחופי האגמים.
- עיר הבירה - הלסינקי.

01/02

מחצבים - בעיקר במרכז:

- ברזל, נחושת, עופרת, אבץ, כרום.
- אין מחצבים רבים.

כלכלה:

- חקלאות - בדרום.
- מעט גידולי שדה.
- בדרום - מרעה, ובמרכז - בקר.
- דיג עונתי - באביב ובקיץ.
- יערנות ועצים.

תשובות שגויות:

עובדות השייכות לאזורים אחרים, כגון ברוסיה 1,500 משקעים, או עובדות שגויות, כמו למשל:

- 1,000-2,000 מ"מ משקעים
- רוב השטח גידולי שדה
- יש צפיפות אוכלוסין רבה
- ארץ ענייה
- ארץ עשירה

מפתח ציונים:

- רשם עובדות נכונות ומאורגנות על פי נושאים לפחות ב-2-3 תחומים - 2
- רשם עובדות נכונות ומאורגנות בתחום אחד, או רשם עובדות נכונות כלי כל ארגון בכמה תחומים - 1
- אחר, לא ענה - 0.

מספר פריט: 04

מספר שאלה: 4

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- קשרים אפשריים:
- אקלים קר - בגלל מקום גאוגרפי - קוי רוחב 60° - 70° צפון, או בגלל הקרבה לקוטב.
- הדרום - מישורי, אקלימו יותר נוח, קרוב לים - ולכן מיושב יותר.
- הצפון - הררי, אקלימו קר וקיצוני, ולכן - מיעוט יישובים.
- הדרום - מישורי ולכן יש בו חקלאות, ולהפך לגבי הצפון.
- הדיג - עונתי. אמנם החופים מפורצים אך הים קפוא בחורף.

01/02

- ריבוי משקעים ומים - ולכן רוב השטח מיוער.

תשובות שגויות:

- קשרים לא הגיוניים, כמו:
 - בגלל שתפרוסת האוכלוסייה צפופה - אז הארץ ענייה.
 - המחצבים במרכז כי האזור לא מיושב.
 - יש הרבה עצים ולכן יש הרבה יערות.
 - קר, בגלל הקרבה לאוקיינוס הקרח הצפוני.
 - אין צפיפות רבה כי הארץ קטנה.

מפתח ציונים:

- רשם 2-3 קשרים נכונים - 2
- רשם קשר אחד נכון - 1
- אחר, לא ענה - 0

מספר פריט: 05

מספר שאלה: 5

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- שאלות הקשורות ל: ממשל, פוליטיקה, לבוש, מזון, מנהגים, תרבות, יחסים עם מדינות שכנות ועם מדינות העולם, מספר תושבים עכשווי, אחרי תיירות מועדפים.

מקורות:

אנציקלופריות, ספרי הרכה לטיולים, ספרי לימוד, עיתונות, תמונות, סרטים, טלוויזיה.

תשובות שגויות:

- שאלות שאפשר למצוא עליהן תשובה באטלס, כמו:
 - מהי עיר הבירה?
 - מהו אורכה ומהו רוחבה של הארץ?
 - האם יש בה נפט?
- או שאלות לא רלבנטיות, כמו:
 - כמה מכוניות יש ומאיזה סוג?
 - כמה מכנים יש?